

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

EN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

Commercial Printing of
All Kinds

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIJU

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), APRIL 7, 1949

STEVILKA (NUMBER) 69

Novi grobovi

VENCEL HOFFMAN

Po enoletni bolezni je umrl včeraj zjutraj na svojem domu Vencel Hoffman iz 786 Lakeview Rd. Star je bil 74 let in je bil rojen v Čehoslovakiji, toda ko je bil še prav mlad se je njegov oče preselil s svojo družino v Pokrajce, odkoder ima mnogo znancev in prijateljev. Bil je član društva sv. Josipa št. 99 HBZ in društva WOV.

Tukaj zapuša soprogo Frances, rojeno Kovačič, sinova Paul in Vincent ter vnuka. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 10. uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkvi sv. Alojzija in nato na pokopališče Calvary.

2nd LT. LADDIE J. ZINDAR

Dodatno se nam poroča, da je bil pokojni poročnik Laddie J. Zindar, čigar truplo je dospelo v Cleveland za pokop, sin poznane Jerneje Znidaršiča, ki je umrl leta 1927.

CAPT. NICKOLAS OPALIC

Včeraj popoldne je dospelo truplo kapetana Nickolasa Opalica, ki je bil ubit v letalski nesreči nad Nemčijo 15. februarja 1945. Ob času smrti je bil star 27 let. V armado je vstopil 27. marca 1941 ter je bil dodeljen glavnemu stanu 4. oklopne divizije. Leta 1943 je bil poslan preko morja na tajno misijo. Odlikovan je bil z srebrno medaljo, ki je drugo najvišje odlikovanje, dalje je dobil tri bronaste zvezde in odlikovanje Višnjavega srca.

Pokojni je pohajal Memorial in Collinwood High šolo, kjer je bil dobro poznan kot izvrsten igralec pri nogometu in "basket-ballu". Delal je pri Precision Fabricating Co. v Elyria, O. Bil je član društva Hrvatska Sloboda št. 235 HBZ in srbskega društva "Woodrow Wilson".

Tu zapuša očeta Michaela st., mater Pauline, rojena Lonchar, štiri brate: Steve, George, Michael ml. in Daniel, od katerih so se zadnji trije nahajali z armado preko morja, sestro Mildred, zaročenko Doris Lechowicz in veliko sorodnikov. Družina živi na 360 E. 161 St. Pogreb se bo vršil v soboto popoldne ob 1. uri iz Joseph Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., v cerkvi sv. Save, E. 36 St., ob 2. uri in nato na pokopališče sv. Teodošije. Vojaški pogrebni obredi bodo pod pokroviteljstvom V. F. W. Post 2926.

V ITALIJI PRIPRAVLJAJO ZAKON PROTI STAVKAM

RIM, 4. aprila. — Italijanska vlada je danes pooblastila notranjega ministra Marie Scelba, justičnega ministra Giuseppe Grassia, ministra za industrijo in trgovino Ivana Mateo Lombarda in ministra za delavstvo Amintore Fanfanija, da pripravijo osnutek novega zakona, katerega namen naj bi bil, da se brzda stavke, ki jih organizirajo komunisti in levičarski socialisti.

Potankosti o novem zakonu niso znane, toda nedavno je notranji minister Scelba izjavil, da se bo predvsem udarilo po organizatorjih stavk.

PRVA NESOGLASJA PRI Z. N. RADI ZADEVE MINDSZENTY-JA

LAKE SUCCESS, 6. aprila.—Znotraj organizacije Združenih narodov je danes prišlo do novega nesoglasja med zapadom in vzhodom, ko je bila organizaciji predložena zadeva z madžarskim kardinalom Mindszenty-jem in skupino protestantskih bolgarskih pastorjev.

Zedinjene države so predlagale, da Generalna skupščina preišče zadevo glede obsodbe Mindszenty-ja in protestantskih pastorjev ter ugotovi, če sta Madžarska in Bolgarija kršili določbe mirovne pogodbe v zvezi s "civilnimi in verskimi pravicami."

Dežele vzhodne Evrope so podprle obtožene države. Vzhodni delegati pravijo, da Združeni narodi nimajo nobene pravice, da bi se mešali v notranje zadeve obtoženih držav. Poljski delegat je poudaril, da Madžarska in Bolgarija nista članice Združenih narodov in potemtakem nimata do organizacije nobenih obvez.

Nobenega sklepa še ni glede "persekucije"

Odbor, ki pripravlja točke dnevnega reda za diskusije pred Generalno skupščino, je po daljših debatah zaključil sejo brez sklepov. Debate pa se bodo nadaljevale jutri.

Glavni ameriški delegat Warren Austin je predlagal, da Generalna skupščina odloči, če je madžarska vlada kršila določbe mirovne pogodbe, ko je radi vohunstva in črnoborizijanstva obsodila v zapor rimsko katoliškega kardinala Jožefa Mindszenty-ja. Podobno je zahteval tudi za protestantskega pastora, ki so radi vohunstva bili obsojeni v Bolgariji.

Abesinski cesar zahteva del Eritreje in Somalije

Med ostalimi zadevami v zvezi z organizacijo Združenih narodov je apel, ki ga je organizacija poslala abesinski cesar zahtevajoč, da se dele bivših italijanskih kolonij Somalije in Eritreje priključi Abesiniji.

V Političnem odboru, v katerem je zastopano 58 držav, je splošne debate glede zahtev abesinskega cesarja odprl ameriški delegat John Foster Dulles, ki je izjavil, da bi Zedinjene države pristale, da se vzhodno Eritrejo izroči Abesiniji, zapadne dele pa da se rezervira, vpoštevajoč zahteve Egipčanov in Angležev. Dalje je Dulles priporočil, da se Somalijo izroči pod poverjenstvo Italije, Libijo pa pripravi za čimprejšnjo in popolno neodvisnost.

ZAMORSKO DRUŽINO SO NAPADLI V WASHINGTONU

WASHINGTON, 4. aprila. — Neka zamorska žena se je danes pritožila, da so dve uri po vvelitvi njene družine v novo hišo belopolti sosedje skušali zažgati hišo in potem pa hišo napadli s kamni in razbili več oken.

Mož Mrs. Blasingame je kupil hišo nedavno, toda sosedje navdahnjeni s predsodki proti zamorcem, jih skušajo izgnati.

BURMANSKO PLEME PRISTALO NA PREMIERJE

RANGOON, 6. aprila. — Burmansko plemo Karen, ki se je uprlo vladi, je danes pristalo na premierje. Predstavniki plemena so obljubili, da bodo podpirali vlado.

S tem pa se civilna vojna na Burmi ni končala, kajti borbo proti vladi nadaljujejo komunisti in nekatere ostale skupine.

Pravda napada "teror v Ameriki"

MOSKVA, 4. aprila. — Moskova "Pravda" je danes naznanila "nove razvoje v razumnosti reakcije v Zedinjenih državah."

Že nekaj časa je sovjetski tisk poročal o naraščajočem terorju v Ameriki, ki ga izvajajo proti liberalnim in naprednim silam, ki se zoperstavljajo sedanji ameriški zunanji politiki.

Moskovska "Pravda" pravi, da je najnovejši razvoj pri tem preganjanju program za kontrolo misli v ameriških šolah. Moskovski časopis v zvezi s tem omenja zakonsko predlogo New Yorka tako zvani Feinberg Bill in druge podobne predloge, po katerih bi se iz šolskega sistema izobčilo učitelje in ostale uslužbenice, ki so komunisti ali pa "sopotniki".

HARVARD UNIVERZA LEGLO "RDEČIH"

BOSTON, 6. aprila.—Preiskovalec kongresnega ne-ameriškega odbora Joseph P. Matthews iz Chicaga je danes ugotovil, da je na univerzi Harvard največ profesorjev, ki se odlikujejo s svojim podpiranjem "komunističnih frontovskih organizacij."

Poleg na omenjeni je dosti "rdečkarstva" tudi na univerzah v Chicagu in Columbij.

Matthews je govoril v zvezi s pričanjem glede zakona, po katerem bi se izobčilo iz javnih uradov komuniste in "sopotnike." Preiskovalec ne-ameriškega odbora je zakonsko predlogo močno podprl.

NOVOROJENČKA JE VRGLA V KANAL

PITTSBURGH, Pa., 6. aprila. — Policia je danes aretirala v zavetju parka neko 19 let staro nezakonsko mater, ki je vrgla svoje novorojeno dete v podzemni kanal. Otrok se rešil.

Mlada mati je izjavila, da je brez vsake pomoči rodila otroka, da pa je mislila, da je mrtev in ga je radi tega vrgla v kanal.

AVSTRIJSKE OBLASTI NAGAJAJO SLOVENCEM

DUNAJ, 6. aprila. — Avstrijsko notranje ministristvo je danes zavrglo prošnjo Osvobodilne fronte za slovensko Koroško, ki je zahtevala, da se jo prizna kot organizacijo. Notranji minister Oscar Helmer je izjavil, da je organizacija že aktivna tudi brez dovoljenja in da ji je cilj, da se Koroška loči od Avstrije.

ZAHTEVAJO POJASNILO GLEDE "PREVRATNOSTI"

CHICAGO, 6. aprila.—Skupina učiteljev in profesorjev, ki imajo v Chicagu svoje letno zborovanje, je odobrila resolucijo, s katero se od vlade zahteva, da pojasni in razčisti pojem "prevratnosti" ter natančno pove, kaj se smatra za "prevratniško dejanje."

Resolucija bo predložena za končno odobritev konferenci za višjo izobrazbo v četrtek.

LASKI SE JE BORIL PROTI KOMUNISTOM, PRAVIJO V LONDONU

LONDON, 6. aprila. — Neki predstavnik angleške Delavske stranke, je danes izjavil, da v trditvah šolskega odbora v Cambridgeu, šolski odbor je nedavno prepovedal uporabo šolske dvorane za predavanje, ki ga je nameraval imeti Laski. Odbor je sklenil, da je Laski naklonjen komunistom, da je proti katoličanom in proti veri.

Predstavniki Delavske stranke v Londonu je poudaril, da je bil prof. Laski "predstavniki stranke odbora, ki je popravila pravila, da se za vedno izobči komuniste iz Delavske stranke". Znotraj Delavske stranke je prav Laski vodil borbo za uničenje komunistov in je spisal pamflet "The Secret Battalion".

Kar se tiče obtožb, da Laski "sovražni katoličane", je predstavnik v Londonu opozoril, da je sam Laski že leta 1945 obsodil takšne trditve kot "fantastične in neresnične".

(Med tem je bilo naznájeno, da je tuji californijska univerza v Los Angelesu črtala predavanje, ki bi ga moral imeti Laski 14. in 15. aprila).

ZAPLETENA ZADEVA ISLETNE STARE MATERE

LEWISTON, Idaho, 5. aprila. — Neka 62 let stara lewistonka žena pravi, da je postala stara mati, ko je imela le 18 let. Zapleteno rodbinsko zadevo je Mrs. Johnson pojasnila takole:

Ko se je leta 1902 omožila, je bila stara 15 let. Njen mož pa je takrat iz prvega zakona imel hčerko, ki je ravno tako bila stara 15 let. Toda radi te poroke je 15 let stara Mrs. Johnson dobila 15 let staro hčerko, katero pa je vzel njen lastni brat Lyman Rickman. Leta 1905 je Mrs. Rickman dobila sina in ta sin je po rodbinskih zvezah bil vnuk 18 let stare Mrs. Johnson.

Obsojen na električni stol radi umora

Pohabljeni vojni veteran Theodore McClure, ki je umoril leta 1947 trgovca Nicola Salupa, je bil včeraj obsojen na smrt na električni stol.

V svojem zagovoru proti obtožbi o umoru je McClure ponovno zagotovil, da ni kriv. Ob enem pa je tudi opozoril, da je imel priliko ubijati, ko je bilo to postavno, da pa tega ni storil. "Imel sem priliko, da bi ubijal v vojni, ko je to bilo postavno in je šlo za — ubij ali pa boš ubit. Jaz pa nisem ubijal."

Samomor nedavno došlih beguncev

Včeraj so v neki garaži na West Side našli mrtvo zakonsko dvojico Bercinski, begunce iz Poljske.

Mr. in Mrs. Adam Bercinski sta prišla v Zedinjene države leta 1947 in sicer iz Kanade, kamor sta dospela po vojni. Po pisnih sinu in hčerki je razvidno, da sta se po daljšem premišljevanju odločila za samomor, toda vzroke nista pojasnila.

Redna seja

V nedeljo popoldne ob 2. uri se vrši seja podr. št. 3 S.M.Z. v Slov. domu na Holmes Ave. Članstvo je prošeno, da se udeleži v polnem številu.

Truman se ne bo obotavljal, da še enkrat ukaže uporabo atomske bombe

Kitajski komunisti ponovno svarijo

NANKING, 6. aprila.—Kitajski komunisti so ponovno posvarili nacionalistično vlado začasnega predsednika Li Tsing-jena, naj pretrga vse zveze s Čiang-kajšekom in "ameriški imperialisti," ter omogoči prekoračene reke Jangtze in zavzete južne Kitajske s strani komunističnih čet.

Komunisti so zagrozili, da bodo v nasprotju s silo orožja vdrl v južno Kitajsko brez ozira na mirovna pogajanja v Peipingu.

"To niso prazne besede, z namenom, da bi se vas ustrašilo," je rečeno v komunistični radio oddaji. "Če podpisete ali pa ne sporazum, vseubojno osem točk, Ljudska osvobodilna armada bo še v naprej napredovala."

Komunistični radio še vedno komentira pokolj kitajskih študentov v Nankingu s strani nacionalistične policije. Komunistični predstavnik je na nacionalistično vlado naslovil ostro zahtevo, da se takoj aretirajo in kaznuje poveljnika področja Nanking-Sangaj gen. Tang En poa, katerega smatrajo za vojnelega zločinca.

"Če se vojne zločince ne bo uničilo, je mir v deželi nemogoč. Zelim opozoriti nankinško vlado, če sama tega ne more storiti, da podpre Ljudsko osvobodilno armado, ki bo kmalu prekoračila reko Jangtze in to storila. Če pa nankinška vlada ne želi pomagati, so drugi, ki bodo."

NACISTI POMILOŠČENI V ZAPADNIH ZONAH

FRANKFURT, 6. aprila.—Poročila preiskovalnih odborov zapadnih zveznikov so danes razkrila, da se v zapadnih zonah Nemčije stalno jačajo agresivna politična gibanja, ki slonijo na mnogih nacističnih principih.

Uradniki pravijo, da je najbolj podobna nacistični stranki takoimenovana Nemška desničarska partija, ki oživlja nacistične ideje. Ta stranka prireja shode, na katerih se ponavadi poje "Deutschland Ueber Alles" in okraša tribune s starimi nacističnimi barvami. Vodja je neki Werner Wolfgang Falck.

Kljub vzemirajočem jačanju novih nacističnih gibanj pa so zapadni vojaški poveljniki v Berlinu danes podpisali pomilostitveni ukaz, po katerem bo avtomatično "denacificirano" in oproščeno okrog 70 odstotkov nacistov. Podoben ukaz je nedavno bil podpisan za pomilostitev nacistov v zapadnih zonah Nemčije.

RUSIJA POSLALA ITALIJI PROTEST

RIM, 5. aprila. — Sovjetska zveza je poslala italijanski vladi protestno noto radi pristopanja Italije k Severno-atlantski vojaški zvezi.

Ob priliki včerajšnjega podpisovanja pakta so bila močno zastražena poslopja angleške in ameriške ambasade v Rimu, ker se je pričakovalo, da bodo levičarji priredili viharne demonstracije. Toda demonstracij in nemirov ni bilo.

WASHINGTON, 6. aprila.—Predsednik Truman je danes izjavil, da se ne bi obotavljal uporabiti atomsko bombo, da "bi se ohranilo mir na svetu."

Truman je pristavil, da iskreno veruje, da takšna odločitev ne bo nikoli potrebna.

Izjave je predsednik podal na banketu novih demokratskih članov kongresa.

"Naš edini cilj je mir in blaginja," je rekel Truman. Po mnenju predsednika je za blaginjo sveta odgovorna Amerika, če "je to nam prav ali pa ne."

Truman je izrazil svoje prepričanje, da bodo vojaški pakti, ki so jih Zedinjene države sklenile z drugimi državami po končanju vojne, preprečili novo vojno in tako odklonile razlog za uporabo atomske bombe.

"Toda, če bi bili na kocki blaginja sveta in demokratične dežele sveta, bi se ne obotavljal, da ponovno storim isti sklep," je rekel Truman, misleč na "sklep," ki ga je storil, ko je ukazal, da se vrže atomsko bombo na japonsko mesto Hirošima.

Previdnost božja nam je izročila vodstvo sveta

Predsednik je izjavil, da je moral sklep glede Hirošime storiti le nekaj mesecev po smrti pokojnega predsednika Roosevelta, ko je kot bivši podpredsednik avtomatično postal predsednik Zedinjenih držav.

Truman je pristavil, da so Zedinjene države bile pripravljene "izročiti svetu mogočno orožje atomske bombe," če bi svet ustanovil takšno kontrolo, ki bi onemogočila njeno uporabo za uničevalne namene, toda indirektno je povedal, da je takšno kontrolo zavrgla Sovjetska zveza.

"Dve svetovni vojni sta nas prisilili, da prevzamemo svetovno vodstvo, ki nam ga je Bog poveril leta 1919," je rekel Truman.

Uporaba atomske bombe je bila zmota

SPOKANE, Wash., 6. aprila.—Dr. Robert M. Hutchins, kancelor univerzi v Chicagu, je danes izjavil, da je uporaba atomske bombe proti Japonski s strani Zedinjenih držav bila "velika napaka."

"Povsem sigurno se ne smemo pritoževati, če bi v bodočnosti neka druga država vrgla atomsko bombo na nas," je rekel dr. Hutchins, ki je bombo označil za "vojaško in moralno napako." "Nobene skrivnosti glede atomske bombe ni več. Edina skrivnost, ki je obstojala, je prenehala biti skrivnost, ko je bomba eksplodirala."

Dr. Hutchins je govoril na sestanku Inland Empire Education Association.

POBOŽNA MAČKA

HANSON, Mass., 6. aprila.—Neka Mrs. Coffey ima perzijsko mačko, ki ne samo da hodi vsako nedeljo k maši, pač pa tudi redno poseča verska predavanja.

Pevski zbor "JADRAN" poda opereto v 3. dejanjih "VALČEK LJUBEZNI" v nedeljo 10. aprila v Slov. del. domu, Waterloo Rd. Pričetek ob 3:30 pop. Zvečer ples — igra Vadnalov orkester.

MESTO, KI IMA TEŽAVE S POLICIJSKIMI SEFI

EVARTS, Ky., 6. aprila. — Harlansko okrožje je danes dobilo od avgusta meseca svojega šestega policijskega šefa. Nehvaležnega dela se je lotil neki 22 let star Bobby McLain.

McLain je nasledil Isachara Combsa, ki čaka na novo obravnavo v zvezi s streljanjem pretekelega decembra, ko je ustrelil nekega Bryana Moddletona.

Pred tem so v Evartsu imeli še štiri šefe. Prvi je podal ostavko, ko so neznan gangsterji streljali na njegov avto. Drugega je ustrelil po petem šefu ustreljeni Middleton. Tretji je podal ostavko, ker se je vrnil med voznike taksijev. Četrtega pa so zaprli, ker je bil pijan.

GRŠKI GERILCI SO USTANOVILI VLADO

LONDON, 5. aprila. — Radio postaja grških gerilcev "Svobodna Grčija" je danes naznanila, da je bila ustanovljena nova začasna vlada Svobodne Grčije, v kateri se poleg Grkov prvič nahajajo tudi člani drugih narodnosti.

Za prosvetnega direktorja narodnostnih manjšin je bil imenovan neki Albanec, za ministra obrambe pa neki Bolgar. V radio oddaji ni pojasnjeno, čemu sta slednja bila vključena v vlado.

To je prva vlada grških gerilcev, ki je bila formalno naznanjena po odstopu iz vodstva bivšega voditelja gen. Markosa Vafiadesa.

ČESKI DELEGAT OKRICAL AMERIŠKI TISK

PRAGA, 6. aprila.—Direktor češke informativne službe Jiri Hrone, ki se je vrnil z mirovne konference znanstvenikov in umetnikov v New Yorku, je danes izjavil, da se je v zvezi s konferenco ameriški tisk "postavil na glavo in ni poznal meje, da bi se prikazal v čim ostudnejši barvi."

"Domisljivja ameriških poročevalcev ni poznala nobenih meja. Ko sem prišel v New York, so me poročevalci izpraševali, kdaj se bo demokracija vrnila v Čechoslovaško. Odgovoril sem, da mi imamo v naši deželi pravo demokracijo. Drugi dan sem v časopisih čital, da sem radi tega vprašanja zardel do ušes. Neki drugi časnikar pa je sporočil, da sem prebledel do smrti."

V VATIKANU BO MENDA VEČ AMERICANOV

VATIKAN, 6. aprila.—Iz vatičanskih krogov so danes sporočili, da bo v centralni upravi rimski katoliške cerkve v bodočnosti več zastopnikov iz Kanade, Zedinjenih držav in Južne Amerike.

Po navadi so na vodilnih položajih bili Italijani in na splošno Evropejci. Vatičanski krogi to opravičujejo, češ da so zveze Evrope z ostalim svetom bile prepočasne. Zda je pa drugače, ker se je "cerkev razširila izven Evrope" in zveze so zelo hitre in varne.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 30, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50
Entered as Second Class Matter April 26th., 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

PROF. LASKI JE TUDI "RAAADIKALEN. . ."

Znani angleški laborit, profesor londonske univerze in član izvršnega odbora Delavske stranke Harold Laski je nedavno prišel v Zedinjene države z namenom, da bi potom predavanj poučil ameriško ljudstvo o rečeh, ki se dogajajo izven Zedinjenih držav. Laski ni prišel na znano konferenco znanstvenikov in umetnikov v New Yorku, ki je nedavno povzročila nov val hysterije. Ni prišel niti z namenom, s katerim je prišel njegov zemljak Winston Churchill. Laskija je povabila CIO unija Amalgamated Clothing Workers, prvo predavanje pa je imel na Columbia univerzi v New Yorku.

Toda profesor Laski je kljub svojim zmernim nazorom za te čase, ko se kujeje nove vojaške zveze in se v imenu "komunistične nevarnosti" ponovo oborožuje svet, še daleč preveč "raaadikalen."

Šolskemu odboru v Cambridgeu, Miss., je tamkajšnji župan Michael J. Neville predstavil Laskija kot "komunističnega simpatičarja," ki je "proti katoličanom in proti veri." Zato je odbor sklenil, da prof. Laski ne bo predaval v šolski dvorani, čeprav je ta dvorana že bila najeta za ta namen.

Takšne akcije, ki dokazujejo pojmovanje tako imenovane "svobode izražanja" s strani gotovih elementov (večinoma so v ozdaju "katoliški akcionasi"), so v naši deželi postale že vsakdanji pojav. Najbolj groteskno pa je dejstvo, da ni prav potrebno, da bi cenzurirani predavatelj simpatiziral s komunizmom. Prof. Laski, na primer, ne simpatizira s komunizmom, ne napada "imperialistične netilce nove vojne" in se ne zavzema za Sovjetsko zvezo, kjer je večkrat bil tarča ostrih kritik. Toda po ameriškem standardu je Laski "raaadikalen."

Izgleda, da je na sklep šolskega odbora največ vplivalo predavanje, ki ga je Laski imel v New Yorku. Drugače se ne da pojasniti to čudno stališče.

V svojem new-yorskem predavanju je prof. Laski govoril o nevarnosti, ki grozi demokraciji. Rekel je:

"Demokracija je v manjši nevarnosti s strani skrajnih levičarjev kot pa s strani tistih, ki želijo uničiti skrajno levo, da bi, kot pravijo, očuvali demokracijo."

Ta izjava ni nikakor radikalna. Z njo je dejansko obsodena skrajna levica (komunisti), čeprav je Laski obenem opozoril, da demokracijo ogrožajo tudi tisti elementi, ki se skrivajo pod krinko "proti-komunističnih borcev." Kajti pribito dejstvo je, da se za uničenje "skrajne levice" najbolj vneto zavzemajo fašisti. Fašisti pa ne priznavajo "srednje poti," kakor je ne priznavajo tisti, ki tudi samega Laskija trpajo v isti "komunistični tabor," v katerega ponavadi mečejo vse svoje nasprotnike: socialiste, liberalce, progresivce itd. To pa je že proizvod "rdeče hysterije."

Samo radi svojega mnenja o nevarnosti, ki grozi demokraciji tudi s strani elementov, ki bi pod pretvezo borbe za ohranitev demokracije uničili bistvo demokracije, je Laski postal "raaadikalen. . ." Ni dvoma, da bi ga gotovi elementi najrajši "likvidirali," da bi tako "demokracijo" rešili pred "komunistično nevarnostjo."

DR. LASKI IMA TEŽAVE V AMERIKI

AMBRIDGE, Mass., 5. aprila. — Cambridški šolski odbor je danes prepovedal uporabo šolske dvorane za govor, ki bi ga bil moral imeti znani angleški laborit dr. Harold Laski.

Laski-ja šolski odbor ne mara, ker ga je župan Michael J. Neville predstavil kot "komunističnega simpatičarja," ki je proti katoličanom in proti veri. Dvorano je hotel najeti odbor pravne fakultete, ki je prevzel pokroviteljstvo nad predavanjem dr. Laskija.

Dr. Laski, ki je eden od vodilnih teoretikov angleške Delavske stranke, je prišel v Zedinjene države, da bi tu imel serijo predavanj.

MOSKVA NAPADA "NEPOSTENE" OBTOŽBE

LONDON, 4. aprila.—Moskovski radio je danes obtožil Anglijo in Zedinjene države, da so krivično napadle Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo radi kršitve mirovnih pogojev, rekoč da so takšne obtožbe "nepošteno."

Moskovski komentator je izjavil, da je v omenjenih treh deželah politična svoboda zajamčena vsem državljanom, brez ozira na pleme, spol, narodnost ali pa vero. Pristavil je, da so zagotovila Anglije in Amerike, češ da tri vzhodno-evropske države ne izpolnjujejo določb mirovnih pogojev, "brez vsake poštene."

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

UREDNIKOVA POŠTA

Opereta zbora "Jadran"

Prihodno nedeljo 10. aprila vprižori zbor "Jadran" zelo zanimivo tridejansko opereto "Valček ljubezni."

Ze po samem imenu te operete vam je povedano, da mora biti zelo pomenljiva, živahna in zaljubljena. In kdo od vseh nas ni že bil ali pa je zaljubljen?

Kadar je bilo v vprašanju, če ga je ljubila ali pa če jo je ljubil, je bilo prav gotovo zelo lušno. To nikakor ni zrešeno čuvstvo, kajti sama narava nas je ustvarila take, da ljubimo, dokler se ne vmeša starost ali pa kaj drugega. Toda vsi imamo od take vprižoritve, če ne drugo, vsaj sladke spomine. Radi tega si vsak in vsaka želi videti in slišati to opereto, ki nam bo vse to zopet predočila. To je eno. Drugo pa je, da se naši napredni pevski zbori vedno trudijo, da bi ohranili našo slovensko kulturo. Pevski zbor "Jadran" pa je prvi, ki se bori z vsemi težkocami, da bi čim dalje ohranil slovensko pevsko kulturo. Pri "Jadranu," kakor tudi pri "Zarji," vidimo med starimi grčami tudi mnogo tu rojene mladine. Mladina pa je naša bodočnost. Iz enega ali pa drugega vzroka je ni lahko vzgajati, ker je pač tu

tudi splošna ameriška vzgoja. Vse to je vedno bolj težje za nas starejše. Ampak zaradi tega še ne smemo obupati. Korajžja in vztrajnost bo vse premagala.

Če se zavedamo, kaj vse pomeni vztrajnost, bi morali v prvi vrsti podpirati naše pevске zbrove s posečanjem njih prireditel, koncertov, operet, itd. S tem jim dajemo vsaj nekoliko priznanja za njih požrtvovalnost in to tako starim pevcom in pevkam kakor mlajšim.

Omenjeni zbor "Jadran" nas kliče v nedeljo 10. aprila na svojo ljubezni polno opereto "Valček ljubezni." Opereta bo podana v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Pričetek ob 3.30 popoldne. Zvečer bo za ples igrala Vadalova orkestra, v spodnji dvorani pa za bolj stare Kristof bratje. Moja žena Cilka pravi: "No, pa se bom že spet dobro naplesala." Menda tudi drugi tako mislijo. Mi pa, katere ne srbijo pete, se bomo zvečer pri prosti zabavi veselili na stari način.

Torej, kdor noče zamuditi obilo duševnega užitka, zabave in razvedrila, naj pride v nedeljo v Slovenski delavski dom na Waterloo Ro.!

Anton Jankovich.

Protest jugoslovanskih žena proti izpustitvi vojnega zločinca Roatte

Beograd—(Tanjug).—V imenu jugoslovanskih žena sta predsednica Centralnega odbora Antifašističnih žena Vida Tomšič in sekretar Vanda Novosel poslali zaradi izpustitve vojnega zločinca Maria Roatte protest predsedništvu italijanske vlade in pismo zvezi italijanskih žena.

Protest predsedništvu italijanske vlade se glasi:

"V imenu jugoslovanskih žena najodločneje protestiramo, ker ste izpustili iz zapora vojnega zločinca Maria Roatta, ki je bil zaradi svojih vojnih zločinov že 1946. leta obsojen na dosmrtno ječo. Po njegovih direktivah so med prejšnjo vojno naše ljudstvo zverinsko mučili, plenili in množično ubijali. Zato zahtevamo, da preključite odlok o izpustitvi Maria Roatte in ga v skladu s skupno pogodbo o kaznovanju vojnih zločincev izročite naši državi."

V pismu zvezi italijanskih žena sporočajo, da je izpustitev Roatte povzročila močno ogorčenje pri našem ljudstvu, pri ženah Jugoslavije, ker je ta vojni zločinec svoje najhujše zločine zagrešil prav v naši državi v Sloveniji, Hrvatskem Primorju in Dalmaciji. Po dnjegovim poveljstvom in po njegovih ukazih je bilo na primer interniranih iz Slovenije 35,000 ljudi. V taborišču na Rabu je zaradi mučenja in lakote umrlo 4,500 ljudi, po večini žena, otrok in starcev.

Samo posebno sodišče v Sibeniku je brez preiskave in dokazov obsodilo na smrt 400 ljudi, v internaciji pa jih je poslalo čez 4,000. To jasno dokazuje krivdo tega vojnega zločinca, ki je bil leta 1946 obsojen na dosmrtno ječo in čigar izročitev je že davno zahtevala naša vlada. Sedaj pa so ga skupno z drugimi vojnimi zločinci izpustili iz zapora.

Nadalje pravijo v pismu, da je kaznovanje vojnih zločincev kot je Roatta predvsem v interesu italijanskega delovnega ljudstva, ki je samo najbolj zainteresirano, da uniči fašistične ostanke v svoji državi. Italijanska vlada, ki s svojo politiko sprošča vojne zločince in postavlja bivše fašiste na odgovorna mesta v državni upravi, bo italijansko ljudstvo privedla v novo dobo fašizma in zavedla Italijo v vojne pustolovščine.

V pismu pozivajo italijanske žene:

"Zato vas kot predstavnice demokratičnih italijanskih žena pozivamo, da v imenu boljšega življenja in bodočnosti našega ljudstva, v imenu trpljenja, ki ga je fašizem povzročil človeštvu in v imenu grozot, ki jih je vojni zločinec Roatta storil našim materam in našemu ljudstvu, nastopite proti njegovi izpustitvi in še bolj protestirate proti takšni politiki italijanske vlade."

Anton S. Pirc:

Povodnji konj

(Iz spisa "Po Afriki")

Počivamo pod košatim kruhovcem. V jeveju telovadijo opice in mi jih z užitek opazujemo. Prav nič niso plašne; nekatere; nekatere prihajajo čisto blizu in nas zvedavo ogledujejo. To so morske mačke, ki so na naši. Zelenkasti kožuški jim kar dobro pristajajo. Neprijetno je le, da venomer mečejo odpadke hrane na nas in med temi tudi kak lasten proizvod. Črnci si žele opičjo pečenko, toda jaz opic ne maram streljati, ker mi je še vedno v spominu opičjak, katerega sem pred leti zadel v prsi in ki je s človeškim izrazom tuže tiščal roko na kravečo rano, iz katere je curljal življenski sok. Obljubil pa sem svojim ljudem drugo, bolj izdatno pečenko in priložnost za to se je kmalu nudila.

Taborili smo ob reki, ki je bila skoro povsem suha, samo tu in tam je še stala voda v obsežnih in globokih tolmunih. Ob obali bujna tropska vegetacija, pri tolmunih bambus in trsje. Zamorci so našli sled povodnjega konja, ki se je vračal s paše. Sled pelje k nemu večjih tolmunov. Aha, tu se nahaja! Ne traja dolgo, ko zagledam rožnat gobec in črna ušesa nad vodno površino. Veter nagaja in v prihodnjem trenutku je voda spet gladka in mirna. Izberem si mesto, od koder imam dober razgled po vseh globljih delih tolmana. Tu čakam potrpežljivo. In res, že čez nekaj minut se glava ponovno pojavi, toda takoj se potopi. Kmalu nato se glava pokaže sto metrov dalje in jaz imam časa dovolj za dober strel tik pod majhnimi uše-

si. Brez glasu se žival potopi. Stopim bliže, voda se je pobarvala rdeče in veriga mehurjev se dviga iz globočine. Krđela ribic priplavajo z vseh strani. Torej zadetek je dober. Počasi se vrnem v taborišče, kajti trajalo bo nekaj ur, preden plini ne dvignejo težko truplo na površino.

V poznem popoldnevu poiščem tolmun, komaj deset metrov od obale plava nabreklo truplo povodnjega konja. Moji spremljevalci tulijo od veselja, ko zagledajo plen. S kopji udarjajo po vodi zaradi krokodilov in najhrabrejši odplava do živali, da ji pričvrstijo vrvo na nogo. Nato potegnejo konja na suho. Medtem se je zmračilo in na razkosanje ni misliti.

Drugo jutro je že navsezgodaj celo taborišče na nogah. Samo debeli kuhar je ostal pri svojih loncih in obenem kot straža.

Okrog povodnjega konja se je zbrala jata jastreb-ov-mrharjev. Nekaj jih sedi v skupinah na zemlji, drugi na bližnjih drevesih. Vsi pa čakajo na pojedino. Hijene so bile že ponoči tu, trdo, žilavo kožo konja niso mogle načeti, čeprav so se na vse načine trudile. Edino pri gobcu so imele nekaj uspeha in pri zadnjici, kjer so izvlekle čreva. Prov gotovo čakajo nekje v bližini, da nekdo močnejši začne z razkosavanjem. Ampak danes bodo slabo naletele.

Moji ljudje se vržejo ko zverni na mrtvega konja, ki je videti kakor ogromna debela svinja, iz katere štrle masivne noge. Tesno stojte drug ob drugim in spretno odirajo kožo. S posebno pozornostjo slačijo trebušno kožo, ki je odlična za izdelavo sandal. Izredno debelo kožo na hrbtu izrezujejo v prst debelih jermenih, iz katerih bodo izdelali zloglasne biče. Ko je koža odrtá, gredo na razkosanje. Kravavo delo jim gre kar hitro od rok. Meso režejo v tanke pasove, da jih potem na soncu posušijo. Okrog polneva je delo končano, kosti obrane in gora mesa čaka, da ga odneso v taborišče. Beloglavi jastrebi in hijene ne bodo mnogo našli.

Po uspešnem lovu se pri taboriščnem ognju tako prijetno pripravljajo. Tober je začel: Med Lindi in Kilvo so pred leti izkopal okamenine, kosti dinosaurjev, ki so nekdanj tu živel. Neki inženir se je bil spotaknil na kamnu, čigar struktura je bila tako čudna, da ga je takoj spoznal kot okamenelo kost. Kmalu se je pokazalo, da so slučajno naleleti na najdišče kosti predzgodovinskih živali, kar jih je bilo kdaj odkritih. Smetovni prirodopisni muzej je kmalu poslal znanstvenike, ki so dve leti kopali in otehi pozabili najdragocenejše najdbe. Iz peška ob obali izsušene reke so izkopali tisoče kosti, ki jih je od nekod reka naplavila. Eden saurijev je meril 35 m v dolžino. Bedrna kost je bila tako dolga, da je segala čez sedem v vrsti sedečih mož.

Medtem ko so se ravno vršila izkopavanja, so pribežali v naše taborišče domačini in nas prosili, naj vendar ustrelimo povodnjega konja, ki po njihovih njivah straši. Ta čudna žival, kiboko, kakor jo imenujejo zamorci v svojem jeziku, živi že nekaj časa na suhem kot kakšen nosorog, čeprav je izrazita vodna žival, kar tudi njeno ime potrjuje. Zvečer in zgodaj zjutraj se spreha po njihovih nasadih in se pri tem tako čudno ponaša, kakor da v njegovih možganih ni vse v redu. Najbližja voda je bila od tega mesta oddaljena kakih 30 milj. Odkrito priznam, da nisem bil pri volji, da bi se ravno v najhujši vročini odpravil na lov. Edino le okoliščina, da se v splošnem smatra povodnji konj za bedasto žival in pa, da je zamorskim kmetovalcem mnogo ležeče na tem, da se iznebe ne-

povabljenega gosta, ki jim brezobzirno tepta obdelane njive in vrtove, me je napotilo, da tega hipopotamusa spametujem.

Slabe pol ure smo rabili do kraja, kjer naj bi se povodnji konj čez dan nahajal. Črnci so nam pokazali kompleks gostega grmovja, kjer baje žival predremlje opoldansko vročino. Ker je bila tod trava visoka in suha in ni bilo nevarnosti, da bi se ogenj razširil, sem ukazal travo zažgati.

S puško sem čakal dogodkov, ki naj bi sledili moji strateški potezi. Ogenj, zažgan v največji tišini na raznih oglih, je naglo zajel vse grmovje v dolžini in širini kakih 120 metrov. Ker ni bilo vetra, je cela zadeva krasno gorela in dim se je navpično dvigal proti nebu. Ze je ogenj skoraj ves kompleks uničil in sem bil prepričan, da povodnjega konja ni v grmovju, ko je hipopotam skozi ogenj in dim prisopal hipopotamus. Pogled na prestrašeno žival je bil tako smešen, da sem stal ko vkopan.

Ko nas je žival spoznala, se je kljub na videz neokretnemu telesu naglo obrnila in v nasprotni smeri odbrcala liki lokomotiva poljske železnice.

Takrat pa sem se znašel. Moralo malo prehitro sem ustrelil in zato nisem zadel. Debelokožec je le še pospešil svoj galop in izgubil v oblaku prahu.

Z razočaranimi izrazi so se mi bližali zamorci. Zdjaj so bili dokončno prepričani, da je bil povodnji konj v zvezi s hudičem, saj je vendar nepoškodovan ušel iz ognja in dima in tudi kroglá mu ni mogla do živega.

To je v meni zbudilo šele lovsko strast. Odpravil sem se po sledu, ki je peljal v korito izsušene rečice. Snežnobela plast peska je pokrivala kakih deset metrov široko strugo, obe obali pa je prerasel gost bambus in trnjevo dračje. V ta tesnac se je povodnji konj vrinil in tiho čakal mojih daljnjih ukrepov. Imel sem vtis, da se počuti precej varnega, ker je bilo trnje za človeka skoro neprehodno, korito izsušene rečice pa ravno na tem mestu ozko in globoko zarézano. Napadalec je imel težak položaj.

Sonce je na razbeljenem pesku sedelo kakor koljka na jajcih in bleščeča svetloba je sletela. Le fanatičen derviš bi mogel trditi, da se bo kiboko prostovoljno pojavil. Popolnoma pa sem izključil možnost, da bi našel žival v tem zaraščenem peklú, ki se vleče v noč.

Takrat sem še razpolagal s potrebnimi živci. Imel sem čvrst namen, da rešim povodnjega konja brezvodja, krotke črnce pa hudičevega zaveznika. Ostal sem torej na mestu in s polpritrtnimi očmi opazoval grmovje. Ker s prostim očesom nisem našel ničesar, sem vzel daljnogled. Skozenj zagledam nenadno oko povodnjega konja, niti pet metrov pred seboj, v gostem trnju. Čim pa sem daljnogled spustil, je vse zgnilo in nič več ga nisem našel s prostim očesom, vse je migljalo v tej strašni vročini.

Moje puškoonoša me je priganjal, naj vendar že streljam, potem pa je tudi on uvidel nesmišl streljanja, ker nikakor ni sva mogla ugotoviti, kje je glava. Oprezno sem stopil nazaj, oči uprte v grmovje. Nastopila je potreba, da se posvetujem s črnci lovskimi tovariši. Predložil sem jim svoj načrt, ki je bil preprost. Zamorci naj bi poskusili s svojimi sekiricami izsekati nekaj vej, da bi se dobil vpogled v notranjost grmovja. Ta poskus pa žal ni uspel, ker je bilo trnje pregosto in trdno ko železo.

Skočil sem na drugo stran korita. Nekoliko svojih pomočnikov sem nagal, da so metali kamenje v goščavo, trdno prepričan, da bodo žival spodili. Zdjaj sem konja dobro videl, toda pred njegovo glavo je bilo nekaj debelih vej in te je bilo

treba odsekati, da ne bi krogle odbile.

Črnci, kateremu sem to nalogo poveril, je komaj dvakrat vsekal, ko se je povodnji konj široko odprtim žrelom zakadil proti njemu. Stara besnost, o kateri so zamorci toliko znali povedati, se je spet zbudila, ko so mu nemirni ljudje motili opoldanski počitek. Stal sem dober meter za črncem in le nagel skok me je rešil, sicer bi me bila zver pregazila. Instinktivno sem skočil še dva, tri metre višje na obrežje, puško k licu in ustrelil sem, ne da bi meril, v ono grmado mesa. Strel je povodnji konj kvitiral s tem, da je za trenutek obstal, nato pa se je v mogočnih skokih pognal v smeri onega grmovja, kjer smo ga malo prej našli.

Zlezel sem, kar se je dalo hitro, z nasipa in iskal svojega črnega solovca. Prepričan sem bil, da najdem le njegovo krvavo truplo. Kako pa sem se začudil, ko je zamorec nenadno stal pred menoj. Bil je še vse iz sebe od prestopanega strahu in barva njegovega črnega obraza je postala siva. Rešil se je tako, da se je po celem vrgl na trnjevi zid, kjer ga konj ni opazil.

Zdjaj pa hitro za konjem. Predvsem me je zanimalo, če je žival zadeta. Spet so črnci metali kamenje v grm, toda vse je ostalo mirno. Končno sem le pregovoril nekaj hrabrih mož, da so s sulicami podrezali v goščavo. Korak za korakom sem jim sledil, da bi nas zbesnela žival ne presenetila še enkrat.

Ko pa se tudi zdaj nič ganilo, se je eden najhrabrejših odločil, da zleze v grmovje. Kmalu smo slišali njegovo veselo vzklikanje. Našel je povodnjega konja, bil je mrtev. Kroglá iz težke slonovke ga je srčno zadela od zadaj med rebra in mu razbila srce in jetra.

Šest dni je trajala pojedina in kadar črnci niso kuhali in pekli, takrat so plesali. Vse je prekipelo od navdušanja, edino oni reveži, ki je povodnjemu konju tako srečno ušel, ni kazal posebnega veselja. Tretjega dne me je prosil, naj ga odpuštim domov, ker ima ženo in otroke in, če se mu kaj pripeti, bi oni morali od lakote umreti.

Jaz osebno njegovim besedam nisem pripisoval nobene važnosti in smejal sem se, ko mi je pojasnjeval, da takemu gospodarju ne more služiti, ki se dnevno podaja v nove pustolovščine. Drugo jutro pa ga ni bilo več v taborišču, ponoči je brez slovesa odšel domov.

"Lovec"

ŽUPNIK IZ CERKVENJAKA PREPETA OTROKE

Obiskovanje verouka v šolah je prostovoljno. Župnik Franc Škof iz Cerkvenjaka v gornje-radgorskem okraju pa se s tem ne more sprijazniti. S palico se je znesel nad pionirjem Rudolfom Zelenkom, ki verouka ne obiskuje, ko je prišel po svojo suknjo v razred, kjer je poučeval župnik Škof.

Prav tako je pretepel pionirja Feliksa Nedeljka, ker ni hotel ostati pri verouku. Tudi pionirja Antona Brodšnajderja je že pretepel v razredu. Značilno pri župniku Škofu pa je tudi to, da njegova palica, ki jo nosi k verouku, ni namenjena vsem enako. Znaša se le nad otroke viničarjev in takimi brez staršev. Otroci so že iskali zaščito pri učiteljih in jih prosili, naj bi večkrat ostale pri verouku, da bi se jih župnik ne upal pretepati.

Škof se nikakor ne more ločiti od srednjeveških načinov "vzgoje." Pozablja, da smo danes v socialistični državi, kjer je pretepanje otrok prepovedano. Ljudje so zaradi takega ravnanja župnika Škofa ogorčeni. Naredili bodo konec takemu stanju na cerkvenjaški šoli.

Ponatis iz "Ljudske pravice"

Filip Kalap:

TRIDESET LET SLOVENSKE IGRALSKE UMETNOSTI

(Nadaljevanje in konec.)

✱

V dobi od Gavellove režije "Mercadeta" (1931) do "Simfonije" Bojana Stupice (1937) se je v osrednjem dramskem gledališču Slovenije do kraja izvršil proces umetniške konsolidacije igralskega zbora. To so leta, ko se je gledališka družina povzpela s svojim igralskim delom do evropske višine. V zgodovini slovenske igralske umetnosti pomeni ta razvojni proces prav tak kvaliteten preskok iz nadarjenega, prizadeganega in domiselnega amaterstva v ubrano in tehtno umetniško dejavnost, kakor se je tak soroden preskok izvršil v slovenski dramatik tri decenije poprej z delom Ivana Cankarja.

Ob tem kvaliteten preskoku so se v ljubljanski Drami tako rekoč čez noč zili v uravnovešeno celoto zelo raznolikih ljudje, raznoliki tako po svojem socialnem poreklu in v svojih človeških izkušnjah kakor tudi po svojem umetniškem daru, po svoji intelektualni in čustveni dojemljivosti in svoji strokovni izobrazbi. Ves ta proces se je izvršil navzlic nazorski in umetniški raznolikosti vodilnih režiserjev Borisa Putjate, Osipa Šesta, dr. Bratka Krefta, Cirila Debeveca, Bojana Stupice in Branka Gavelle. Gledališke izkušnje prav tako raznolikih evropskih nacionalnih kultur so se v tem igralskem zboru prepletale leta in leta in vendar prehajale v enotno igralsko delo. Druga generacija slovenskih igralskih pionirjev, ki je rasla še v senci Borštnika in Verovška, je prinesla svoje domače izkušnje še iz Dramatičnega društva, iz novega državnega gledališča in iz medvojnega Mallega teatra: Milan Skrbinšek, Polona Juvanova, Josip Daneš, Bojan Peček, Lojze Drenovec, rano umrli Rado Železnik. Po letu 1922 so stopili v igralski kolektiv pomembni igralci, ki so prinesli dragocene izkušnje iz tujine: Marija Vera, Ivan Levar, Marija Nablocka. Ob njih je že rasla prva mlada generacija repertoarnih in karakternih igralcev: Janez Cesar, Fran Lipah, Emil Kralj, Cirila Medvedova, Mila Šaričeva, Mira Danilova, Vida Juvanova, Slavko Jan, Edward Gregorin, v prvem deceniju Zvonimir Rogoz in drugi. V tej skupnosti je rasel tudi že drugi mladi rod, resda zelo maloštevilen, toda tehten v svojih igralskih manifestacijah: Ančka Levarjeva in Stane Sever. Umetniška zlitost v igralskem kolektivu je polagoma rasla do take ubranosti, da je vidno vplivala tudi na umetniško delo mariborskega gledališča, tako da so se pomembni predstavniki tamkajšnje dramske družine po letu 1945 lahko organsko vključili v novo formirani igralski zbor: Vladimir Skrbinšek, Elvira Kraljeva, Pavle Kovič.

Vojna in okupacija sta pretrgali dejavnost ljubljanske

Drame, tako kakor sta posegli v delo drugih gledališč po vsem slovenskem ozemlju. Ljubljansko gledališče je životarilo pod laško in nemško okupacijo v neznošenem vzdušju cenzurnih ukrepov, ovadustva, aretacij in policijskih groženj. Veliko slovenskih gledaliških ljudi je prebilo dolge mesece po zaporih in koncentracijskih taboriščih, starejši rod med igralci je bolehal ali pa je bil izpostavljen ostremu nasilju. Prvega igralca ljubljanske drame Ivana Levarja so Nemci vlačili po svojih najboljših ogabnih taboriščih. Velika večina gledališkega osebja je vsa leta sovražne okupacije sodelovala v boju zoper tuje in domače izdajalce.

Nekateri mlajši člani ljubljanske Drame so odšli z drugimi kulturnimi delavci v partizanske odrede ali na osvobodeno ozemlje. Nekdanji dramaturg tega zavoda Josip Vidmar, je danes med političnimi predstavniki republike Slovenije. Leta 1944 se je na osvobodjenem ozemlju formiralo Slovensko narodno gledališče s Filipom Kalanom in Miletom Klopčičem v vodstvu, ter z mlajšimi člani Drame in Opere (Jermain, Tiran, Gale, Simičeva, Presetnik, Samec, sestri Stritarjevi in drugi), med starejšimi igralci sta bila v tej prvi družini Lojze Potokar in Ema Starčeva. Otvoritvena predstava je bila v Črnomlju 20. februarja 1944 po zaključku I. zasedanja SNOS, ki so se ga udeležili tudi številni člani NKOJ, CK KPJ in zavezniške misije. Ta partizanska gledališka družina je priredila dva odrska tečaja, pri katerih so med predavatelji sodelovali ne le gledališki strokovnjaki, pač pa tudi vidni politični predstavniki. Ta dva tečaja sta dala vidne rezultate v gledališkem kadru: poleg Staneta Česnika, ki je v tem času prešel iz opere na dramsko igro, je stopilo tisti čas prvič na oder nekaj nadarjenih mladih ljudi, ki so po

osvoboditvi stopili v novo formirani ansambel ljubljanske Drame, med njimi Vida Levstikova, Ivanka Mežanová, Draga Ahačičeva. Spored osrednje partizanske gledališke družine je bil pester in se je v svojem dramskem delu izoblikoval do reportarja kvalitetnega ljudskega odra, ki oživlja na eni strani napredno izročilo slovenske kulture, na drugi strani pa poleg svetovnih avtorjev goji sodobno tvornost in daje spodbudo domačim avtorjem. Med komadi, ki so bili napisani prav za to gledališko družino, so ohranili svojo veljavo Borovi Odrski poizkusi (Težka ura, Raztrganci). Partizansko gledališče ni delovalo samo na slovenskem ozemlju, pač pa tudi v Dalmaciji (Biograd na moru, Zadar, s koncerti tudi v Šibeniku in Splitu), po osvoboditvi pa je ta družina nastopala ves čas do prve redne gledališke sezone v Ljubljani, Mariboru in manjših kulturnih središč.

Po osvoboditvi se je pričelo široko organizacijsko delo za obnovo gledališkega življenja po vsem slovenskem ozemlju. Iz celotnega igralskega aktiva, ki se je po vojni ohranil, sta se znova formirali dramski in operni skupini v Ljubljani in Mariboru, precejšnja skupina primorskih igralcev pa se je vrnila v Trst. Po maloda osemdesetletnem boju za smotrno vzgojo gledališkega naraščanja, ki se je pričel že z "Dramatično učilnico" v Levstikovem času, so dobili Slovenci v novi ljudski državi gledališki institut z značajem visoke šole, Akademijo za igralsko umetnost. Osrednji pedagoški kader v vseh praktičnih disciplinah je dala ljubljanska Drama s svojimi prvimi igralci: Marija Vera, Levar, Vida Juvanova, Mira Danilova, Janez Cesar. V prvih semestrih sta učila tudi Slavko Jan in Bojan Stupica. Režijske razrede vodi dr. Branko Gavella. Trideset let organske rasti je

dalo kolektivu ljubljanske Drame tudi med osvobodilno vojno in v socialistični republiki po osvoboditvi dovolj notranje sile, da je prebrel prve obnovitvene težave in da usmerja svoje delo uspešno v nove naloge. Najtehtnejše uprizoritve zadnjih treh let pričajo o tem prerodu ljubljanske Drame: v njih se razodeva, nemara ponekod še skromno in nejasno, nemara ponekod še negotovo in sramežljivo — prva podoba novega človeka, prvi odraz novega, v drugačno družbeno moralo usmerjenega humanizma.

Pri nas se veliko govori o "novem stilu".

Novi igralski stil — to je vprašanje novega človeka. Kadar bodo vsa življenska vprašanja naših dni našla poln odmev v človeku, ki naj kot umetnik ta vprašanja oblikuje tako, da ga bo razumel tudi novi gledalec, takrat bodo naši igralci in režiserji našli v svojem odskrem delu vse tiste prijeme, ki ustvarjajo nov stil, primeren naši epohi in naši deželi, epohi in deželi socialistične družbe. Ne

dvomim, da bo dala ljubljanska Drama obilen in pomemben delež v tem boju za novega človeka.

NOSITE KLOBUKE

Ameriška in angleška klobučarska industrija sta pričeli z obširno propagandno akcijo za zopetno uvedbo klobuka v modne običaje. Statistika je namreč dognala, da n. pr. v Angliji okrog 45% moških ne nosi klobuka; samo 20—30% moških pod 40 letom starosti rabi klobuk. V ZDA so za to propagando v letu 1949 nakazali okrog pol milijona dolarjev, v V. Britaniji pa 25.000 funtov šterlingov. Ni izključeno, da se bo tej akciji pridružila tudi italijanska industrija, ki je že mnogo časa v težki krizi. (Najuspešnejša propaganda bi pač bilo znižanje cen).

NEMCE BOŽAJO

Angleški finančni list "The Financial Times" se pritožuje, da se Nemcem pod angleško vojaško upravo že bolje godi kakor Angležem in navaja naslednje

podatke: tedenski obrok sladkorja znaša v zapadni Nemčiji 344 gramov, v Britaniji 277, v Franciji 250, na Norveškem 220, gr. Moke in kruha dobijo Nemci na teden 2,864 gr, na Norveškem 2,275, v Franciji 2,450, v Italiji 2,095 in na Irskem 2,722 gr. Za mast veljajo ti-le podatki: 143 gr, v zapadni Nemčiji, 315 na Norveškem, 113 v Fran-

ciji, 69 gr v Italiji, 227 na Irskem in Angleškem.

SOVJETSKA ZVEZA BO ZAPRLA URADE V ITALIJI

LONDON, 5. aprila—Agencija Reuter je danes sporočila iz Rima, da bo Sovjetska zveza do 15. aprila zaprla vse svoje konzularne urade v Italiji.

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:
ENdicott 0718

THE MAY CO'S BASEMENT

Bodite najlepša v novem

Velikonočnem slamniku

Po zmerni
ceni

3.95

Ta lični "polka-dot trim sailor" in privlačen "off-the-face brim" sta le dva izmed mnogih vzorcev enako atraktivnih stilov, ki se jih dobi po tej majhni ceni.

Basement oddelek s klobuki

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730

Dokler traja 600!
Dekliška
spomladanska
KRILA
Budžetna cena samo
1.00
vsako

Deloma volnena krila v lepo barvanih plaids z širokim elastičnim pasom. Tudi krila iz pisanega bombažnega blaga z nabranim spodnjim robom, elastičnim vrhom. Mere 7 do 14.

Pošta in telefonska naročila sprejeta—
Pokličite Cherry 3000

Basement oddelek z
deklisko opravo

Nekoliko neregularna iz 1.49 vrste
Rayon Tricot pletena

"Petipants"

Kombinacija hlač in spodnjega
krila za deklice

Aktualna 1.49
vrednost

79c

Prijetno velikonočno darilo za katerokoli dekle, ki ljubi privlačno opravo. Fine kakovosti tricote pletena rayon "peti-pants." Vse nove pastelne barve. Mere 4 do 14.

TUDI . . . Rayon Tricot pletena spodnja krila v vseh novih pastelnih barvah. Mere 4 do 14.

79c

MAJHNE LAZI

Modrijani preteklih stoletij so o laži rekli docela preprosto: "Laž je vse, kar ni resnica." To se po svoji izrazitosti približuje modremu reku: "Zensko je vse, kar ni moškega."

Pri vsej preprostosti pa se je mogla takšna razlaga vzdržati samo dotlej, dokler sta bili laž in resnica dama in gospod, drug drugemu nepoznana in nepredstavljena. To je bila doba, ko sta bili laž in resnica v stalnem sovraštvu, ko sta bili vprav vojskovedji dveh sovražnih vojsk. Nu, pa je prišla nova doba, doba kulture in civilizacije, doba miru in ljubezni, doba ljudomilnih npravi, doba dobrih razmer med mačkami in miškami.

Pa je nekega dne srečal kre-

pak in miščast mladenič, ki mu je bilo Laž ime, sramežljivo in skromno dekle, ki se je imenovala Resnica. Stori je tisto, kar pač stori vsak mladenič, ki sreča sramežljivo dekle. Izpovedal ji je ljubezen. Pa je naša doba takoj sodila, da sta mladenič in dekle prav pripravna drug za drugega in so ljudje vsestransko pripomogli, da sta se čim prej znašla pred oltarjem: Laž—ženin in Resnica—nevesta. V tem zakonu so se rodili otroci, ki so malce podobni očetu, malce pa materi.

Lejte, to so tiste majhne, drobne, nedolžne laži, ki jih je vse polno v našem življenju, polno v naši družbi, in smo se jih tako navadili, da so dobile že

popolno domovinsko pravico in prešle v navado. Ker so neškodljive, so se udomačile med nami in postale tako rekoč družinske in dovoljene, ker so tako podobne resnici, da jih je kar težko razločiti. Saj konec koncev je lahko spoznati vino posebe in lahko je tudi spoznati vodo posebe, toda kadar zmešaš vodo z vinom, je vse, kar moreš spoznati: da je v vodi nekoliko vina, ali da je v vinu nekoliko vode.

In prav zato, ker jih tako težko razločimo, jih ne moremo predstaviti drugače kakor s posebnimi primeri.

Sem hudo v zadregi, ker moram pred tako odličnim ženskim zborom pričeti z majhnimi lažmi ženskega spola; sem pa pripravljena dati spoštovanje da-

mam polno zadoščanje. Vzel sem za predmet kramljanja vsakdanje dovoljene majhne laži, ki imajo v sebi zrnice resnice, ali bolje, resnice, ki imajo v sebi zrnice laži. Skratka, rad bi vam predložil majhne laži.

Mi moški, če že lažemo, lažemo bogme na debelo. V tem pogledu nismo malenkostni in po takem naše laži nikakor ne gredo v okvir mojega predavanja.

Majhne laži pa so celo prijetne, kajti z ženskimi usten je tudi laž sladka, tem bolj, ker sem prepričan, da ženske pogosto lažejo, da bi prikrijele resnico, in pogosto govore resnico, da bi utajile laž.

Kar pogledjmo, kako je s to rečjo!

Med najbolj razširjenimi, a nedolžnimi in dovoljenimi žen-

skami lažmi je tista o letih. Vsi veste, da ženska nikoli ne izda svojih let, da pa prav rada omeni leta svoje prijateljice. In je treba vedeti, da so posebna pravila v navajanju let, pravila, ki jih ni nihče predpisal pa se vendar vse ženske ravna po njih.

Po teh pravilih se dekle od 14. do 17. leta ponaša s svojimi leti in komaj čaka, da poodraste. Od 17. do 19. leta vam bo povedala po resnici, koliko let ima. Pri 19. letu že nekoliko zastane in traja 19. leto po navadi 18 mesecev.

(Dalje prihodnjic)

Prispevajte v sklad za streptomycin za pobijanje tuberkuloze v Sloveniji!

BRANISLAV NUŠIČ:
IZBRANE ČRTICE

POVESTICA, SESTAVLJENA S ŠKARJAMI

Javno vprašanje gospodu Ministru financ iz 24. številke nekega lista z dne 29. januarja 1889. leta.

Ze trikrat sem vložil prošnjo upravi tobačnega monopola in prosil, da se mi dodeli služba, to je, za tobačnega stražnika. Jaz nisem človek s ceste, marveč sem do večeraj bil tako rekoč trgovec in sem šel po zlu samo zaradi hudobnih ljudi, ki so mi s sleparijo oteli premoženje in so

se potem z mojim premoženjem poročili z drugim (koga se to tiče in zakaj sem to omenil, o tem tu ne bom govoril, ker se to ne tiče gospoda Ministra). Jaz samo prosim gospoda Ministra, naj pove, ako ve, zakaj se naši ljudje, rodoljubi in bivši trgovci, ne sprejemajo, a . . . itd. Janičije Spasič, bivši trgovec.

In s tem, mislim, je povestica pri kraju.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

TRETJA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Se isti dan bi se bili morali opraviti dalje, toda zvedeli so, da ženejo v Vešensko užete komuniste, med katerimi sta tudi Miška Koševoj in Ivan Aleksejevič, da utegnejo ujetniki vsak trenutek priti v Tatarsk, in zagledali so se odločili, da jih bodo pričakali. Posebno so tiščali, da se hočejo srečati s Koševojem in Ivanom Aleksejevičem, kozaki, ki so bili v zlahti s tistimi, ki so bili padli v prvi bitki ob enem s Petrom Melehovom.

Tatarčani so se medlo pomenovali, puške so imeli prislone k steni kašče, sedeli so in stali, kadili, lučili pečke; okrog njih so bile ženske, starci in otročad. Vsa vas je bila na ulicah, s hišnih streh pa so paglavci neutrudljivo oprezovali — ali jih že ženejo?

In tedajci je zavreščal deški glas:

— Pokazali so se! Ženejo jih!
 — Živo so se dvignili bojevnik, ljudje so se razgibali, zagnalo se je zamolklo hrumenje oživljenega govorjenja, zacepetale so noge smrkolinov, ki so stekli ujetnikom nasproti. Vdova Aljoška Samilja je pod živim vtisom še nepotešena gorja božjastno zavrisnila.

— Ženejo zoprnike! — je v basu dejal nek stavec.

— Pobjimo jih, hudiče! Kaj pa gledate, kozaki!?

— Pred sodišče z njimi!
 — Naše so usmrtili!
 — Zanko za vrat Koševoju in njegovim pajdašem!

Darja Melehova je stala zraven Anikuškove žene. Prva je ugledala Ivana Aleksejeviča v trupi pretepenih ujetnikov, ki se je bližala.

— Vašega vaščana smo prignali! Postavite se z njim, pesoglavcem! Razpoljubite se z njim za veliko noč! — je zahripljeno zakričal narednik — načelnik spreveda — preglasil divje naraščajoče razdrobljeno vpitje, žensko vreščanje in jok, stegnil roko in s konja pokazal na Ivana Aleksejeviča.

— Kje pa je drugi? Kje je Miška Koševoj?

Antip Lažnikovič se je priril skozi gnečo, spotoma snemal z rame jermen puške in butal s kopitom in bajonetom otepajoče puške po ljudeh.

— Enega samega vašega vaščana imamo, drugega ni bilo. Če pa tega razčvetimo, bo na vsakega že tudi nekaj prišlo . . .

— je dejal narednik-sprevednik, si z rdečo ruto otiral obilen znoj s čela in mukoma prestavljal nogo čez sedni locen.

Žensko vriščanje in kričanje je naraščalo in doseglo skraj-

no napetost. Darja se je prerila do gonjačev in nekaj korakov od sebe za mokrim trupom sprevodnikovega konja zagledala obraz Ivana Aleksejeviča, otrdel od udarcev. Njegova neznanu zabuhla glava z lasmi, zlepljenimi v strnjeni krvi, je bila kakor na drog natakajena kablica. Koža na čelu je bila razpihnjena in vsa razpokana, lica so se mu škrlatasto svetila, prav na temencu, pokritem z žolčasto mezgo, so ležale volne rokavice. Videti je bilo, da jih je bil položil na glavo, ko je poskušal prikriti eno samo rano pred nezgodnimi sončnimi žarki, pred muhami in mrčesom, mrgolečim po zraku. Rokavice so se prisušile k rani in zato jih je tudi kar pustil na glavi . . .

Zbegan se je oziral, iskal in se bal najti in zagledati ženo ali svojega drobcenega sinka, hotel je poprositi kogar si že bode, naj bi ju odvedel od tod, če bi bila tukaj. Že je sprevideval, da dalje od Tatarskega ne bo treba iti, da bo tukaj umrl, in zato ni maral, da bi svojci videli njegovo smrt, smrt samo pa je čedalje željnejši in nestrpnje pričakoval. Zlezel je v dve gube in počasi in mukoma obračal glavo, ošinjal s pogledom znane obraze vaščanov in niti v enem pogledu, s katerim se je srečal, ni razbral sočutja ali prijaznosti — pogledi kozakov in žensk so bili mrki in okrutni.

Njegova vojaška obledela srca se je lomila, pokljala je ob vsakem premiku. Čez in čez je bila prepričana z rvajami sledovi krvavih stezic, okrvavljene so bile tudi podložene, prešite rdečearmejske hlače in bose velike noge s ploskimi stopali in zverženimi prsti.

Darja je stala nasproti nje. Hropla je od sovraštva, ki ji je sililo v grlo, od usmiljenja in trpljivega pričakovanja nečesa strahotnega, kar se je moralo dogoditi zdaj zdaj, pri tej priči, strmela mu je v obraz in nikakor ni mogla uganiti ali jo vidi in ali jo pozna?

Ivan Aleksejevič pa je še zmerom enako zaskrbljeno, razburjeno begal po množici z enim samim stekleno bleščočim se očesom (druga mu je zalila otekline) in mahoma se je s pogledom ustavljal na obrazu Darje, kil je bila nekaj korakov stran od nje, in negotovo, kakor na vso moč pijan napravil korak proti nji. V glavi se mu je vrtilo od prevelike izgube krvi, zapuščala ga je zavest, toda prehodno stanje, ko se mu je vse, kar ga je obdajalo, zdelo neresnično, komu mu je trpka omama jemala um in se mu je

pred očmi delala tema, ga je vznemirjalo in z največjim naporom se je vendarle še obdržal na nogah.

Ko je zapazil in prepoznal Darjo, je omahnil in se prestopil. Nekaj od daleč nasmehu podobnega se je doteknilo njegovih nekdanjih trdih, zdaj pa značajnih ustnic. In ravno ta smehljanju podobna spaka je prisilila Darjo, da ji je začelo srce na glas in na gosto biti; zdelo se ji je, da ji utripa nekje prav v vratu.

Približala se je Ivanu Aleksejeviču čisto na blizu, gosto in ubrano je dihala in vsak trenutek čedalje bolj prebledevala.

— No, pozdravljen, botrček! Spričo predirnega, strastnega nastavka v njenem glasu, ne navadnega prizvoka v njem je morala množico potihniti.

In v tihoti je podmolčko, a trdno zavzelen odgovor:

— Pozdravljena, botra Darja.

— Daj no, povej ljubljeni botrček, kako si svojega botra . . . mojega moža . . .

Darji je pošla sapa, z rokami se je zgrabila za prsi. Dušilo jo je.

Vladala je popolna, toga napeta tišina in v tem zlokobnem otišnem premolku so celo v naj-

bolj oddaljenih vrstah zaslišali, kako je Darja komaj slišno dokončala vprašanje:

— . . . kako si mojega moža Petra Pantelejeviča umoril in usmrtil?

— Ne, botra, nisem ga jaz usmrtil!

— Kako da ga nisi usmrtil? se je še više dvignil Darjin ječajoči glas. — Kaj nista vidva z Miškom Koševojem pobila kozake? Vidva?

— Ne, botra . . . Midva ga . . . jaz ga nisem ubil . . .

— Kdo ga je pa spravil s sveta? No, kdo? Povej!

— Zaamurski polk je bil takrat . . .

— Ti! Ti si ga ubil! . . . Kozaki so pravili, da so tebe videli na hribu! Ti si bil na belem konju! Tajiš, preleti?

— Tudi jaz sem bil v tisti bitki . . . — Ivan Aleksejevič je dvignil levico s težavo do višnje glave in popravil k rani prišlele rokavice. V glasu mu je zazvenela očitvena nepričnanost, ko je spregovoril: — Tudi jaz sem bil tistikrat v bitki, toda tvojega moža nisem jaz ubil, ampak ga je Miška Koševoj. On ga je ustrelil. Jaz nisem odgovoren za Petra.

HIŠE NAPRODAJ

V BLIŽINI E. 185 ST.
 Hiša s 9 sobami; se lahko rabi za dve družini. Vse nanovo barvano in popravljeno. Sploh vse v najboljšem stanju. Beneški zastori, zimska vrata in okna, 2 garaži. Se prodaja za samo \$11,900.

KOVAC REALTY
 960 E. 185 ST.
SHAKER
 Zidana hiša za eno družino, 6 velikih sob. Blizu Lee Rd. Se zamenja.

Lota 80x140 blizu Rapid Transit. Idealna za hišo "Ranch" tipa.
WA 3933

EUCLID-NOBLE
 blizu Christ the King fare; za dve družini, 6 in 6 sob. Lastnik bo financiral. Odprto od 2. do 5.

1729 Rosedale Ave., GL 2737
ODRASLA SLOVENSKA DRUŽINA
 3 oseb želi dobiti v najem stanovanje s 4 sobami. Mirna, stanovišna družina. Kdor ima za oddati, naj blagovoli sporoči naslov v urad "Enakopravnosti," 6231 St. Clair Ave., HE 5311.

1504 E. 71 ST.
 Za eno družino, 8 sob; garaža in vse nanovo barvano. Prilika do dobrega dohodka. Velika lota, škripljeva streha in bakreni žlebovi. Pokličite za podrobnosti
WA 5196

SHAKER - FERNWAY
 4 spalnice; nanovo dekorirano; krasna hiša Colonial tipa; velik zamrežen port, moderna kopalnica. Blizu Rapid Transit.
 Pokličite
WY 4207

NAPRODAJ JE HIŠA
 za dve družini na 854 E. 236 St., Euclid, O. Podrobnosti izveste pri lastniku v soboto ali nedeljo popoldne. Pokličite

RE 4495

POZOR!
 Investorji ali profesionalci Hiša za dom in biznes ali za 2 družini

260 E. 222 St.; Velika hiša za eno družino, zidana, 9 sob; zgotovljeno 3. nadst., razgled na novo Euclid Shore tržišče; vogal Lake Shore Blvd. in E. 222 St.; zelo moderna hiša znotraj; nova streha, lota 50x195; nizki davki; cena znižana. Dajete ponudbo; takojšnji prevzem. Zastadni najemnik bo razkazal vsak čas. Pokličite vašega brokerja ali lastnika. — **GL 3941.**

KUPITE IN UŽIVAJTE SVOJ DOM
 Hiša 4 sobe bungalow, moderno urejena, ima ognjišče, klet, forniz, lota 75x115. Na 1132 E. 169 St., blizu parka. S hišo je vključen Bendix pralni stroj, preproge in kuhinjska peč. Odprto na ogled v nedeljo od 2. do 6. — \$10,000

Hiša 6 velikih sob za eno družino, ognjišče, forniz na plin, nov avtomatični vodni grelec, garaža, dodelan podstrešek; med bulevarjem in E. 156 St. Odprto v nedeljo od 2. do 6. ure. — \$12,500

Moderna hiša 10 sob za dve družini; 5 in 5 prostorne sobe, 2 garaži, 2 fornize na premog. Blizu bulevarja in E. 140 St. Se prodaja po znižani ceni. — \$12,500

Za podrobnosti se oglasite pri **LAKELAND REALTY CO.**
 15604 Waterloo Rd., KE 6681
 John Rožance Chas. Schaefer

— Peklenšček, koga pa si ti ubil izmed naših vaščanov? Čigavo deco si pogljal po svetu kot sirote? — je kriknila iz trume vdova Jakova Podkve, da je zarezalo skoz ušesa.

In v novi se je razlegnilo žensko večanje, vreščanje in jadicovanje "z odurnim glasom" po rajnih, kar je še bolj napelo nezgodno ozračje . . .

Pozneje je Darja pripovedovala, da se ne spominja, kako in od kod se ji je v rokah znašla konjeniška karabinka, kdo ji jo je podtaknil. Ko pa so ženske zatarnale, je začutila, da ima v rokah nej tuj predmet, in ne da bi pogledala, je šlataje ugotovila, da je to — puška. Spočetka jo je pograbila za cev, da bi udarila Ivana Aleksejeviča s kopitom, toda v roko jo je boleče zbodla muha, zato je s prsti preprijela oblogo, potlej pa je zaobrnila, dvignila puško in že pomerila Ivanu Aleksejeviču v levo stran prsi.

Videla je, kako so se izza njegovega hrpta razbgnili kozaki in razkrili sivo leseno steno kašče; zaslišala je preglasene kliče: "Hu! Si znorela! Svoje zadeneš! Počkaj, ne streljaj!" In spodbudilo jo je živalsko prežeče pričakovanje trume, ki je upirala vanjo oči; hotela se je maščevati za možovo smrt in

AVTI NAPRODAJ

Chevrolet Pick-up Truck
 1/2 tonski; de luxe, prevožen 4,000 milj.
 Zelo dober nakup.
 Pokličite
KE 5152

1939 PLYMOUTH COUPE
 V prvovrstnem stanju; radio, grelec, privatni lastnik.
 Pokličite za podrobnosti.
KE 0259

CHEVROLET 1948
 1/2 tonski panel v prvovrstnem stanju.
 Prvotni lastnik.
 Privatno.
GL 7417

Ford Super De Luxe 1948
 Station Wagon.
 4600 milj; prvotni lastnik.
 Nič davka. Grelec.
FA 0159

Ford '85' Tudor 1937
 V zelo dobrem stanju; dober radio, dobro delujoč grelec.
 Zelo dober nakup za to ceno.
GL 7860

1948 Buick Super Sedan
 4 vrata; popolnoma opremljen; čist. Prevožen 12,000 milj; prvotni lastnik. \$2,000.
AC 6596

1947 Ford Super De Luxe Fordor Sedan
 Prvotna modra barva, novi tajejari, mehanično v prvovrstnem stanju. Prevožen 4,000 milj. Privatni lastnik.
OR 5076

PLYMOUTH 1947
 4 VRATA.
 CENA SAMO \$1250.
 Za podrobnosti se zglasite na **15300 GROVEWOOD AVE. IV 1247**

AVTI NAPRODAJ

1948 Chevrolet Club Coupe
 Malo prevožen, originalna zelena barva. Posebni baloon tajejari z belimi stenami; popolnoma opremljen. Privatni lastnik.
Hillcrest 1-475 W

White Dump Truck 1935
 2 1/2 tonski; dobri tajejari in v dobrem stanju. Sprejme se najvišjo ponudbo.
BR 0862

Farr Studebaker
 and
"FARR THE BEST USED CAR"
800 E. 152 St., LI 6300

BROTHERS AUTO SALES
7939 Broadway, MI 9270
POSEBNOSTI KONCEM TEDNA

1941 CHEVROLET CLUB COUPE \$795

1942 PLYMOUTH CLUB COUPE 795

1941 FORD, 4 VRATA SEDAN 595

Ti avti so popolnoma opremljeni. Imamo 35 avtov od leta 1939 do 1949 na izbero. Vljudna postrežba.

TRGOVINE NAPRODAJ

GROCERIJA IN MESNICA
 C 2 licenco za pijačo. Dobro založena; na prometnem prostoru. Se prodaja radi boleznih; z zidanim trgovskim poslopjem in 3 stanovanji. Tedenski promet, \$800. Lepa prilika za podjetnega trgovca. Cena \$21,500.
LAKELAND CO.
 15604 Waterloo Rd., KE 6681

Delikatesna trgovina
 dobro založena in opremljena. Ima C 2 licenco. Se vzame v zameno '47 ali '48 Sedan in nekaj gotovine.
12216 COOLEY AVE. OR 8390

Delikatesna trgovina
 S STANOVANJEM.
 Sladolec in grocerijske potrebščine.
 Za podrobnosti pokličite
BR 7747

MESNICA
 zmrznjena jedila in grocerijske potrebščine. Idealen prostor za delikatesno trgovino.
15649 BROADWAY tel. Montrose 72

deloma je ničemno čutila, da se je nepričakovano nekaj spreminilo, da zdaj ni več docela tak kakor druge ženske, da se ozirajo vanjo z občudovanjem in celo s strahom kozaki in čakajo, kako se bo končalo, da mora zatorej napraviti nekaj nenavadnega, posebnega, kar bo lahko ustrophovalo vse — vsa ta raznolika občutja so jo hkrati gnala, da se je z grozotno naglico bližala nečemu, kar je bilo že sklenjeno v globini njene zavesti, o čemer ni hotela in v tem trenutku niti ni mogla premišljevat; ponudila se je, pazljivo otipala petelina in bliskoma, celo njej povsem nepričakovano, siloma pritisnila nanj.

(Dalje prihodnjič)

ŽELIM PRODATI
 STAVBINSKO PARCELO ALI LOTE V BARBERTON, O. Za pojasnila se obrnite na **JOSEPH MAKOVEC**
 392 E. 161 St., Cleveland, Ohio

Zavarovalnina
 proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA **DANIEL STAKICH**
 AGENTURA
 15813 WATERLOO RD. KE 1934

V NAJEM
GARAZO
 se odda v najem za dva avta; je tudi pripravna za shrambo (storage); ima lesen pod in strop, električno luč.
 Vpraša se na **12733 Longmead Ave., West Park**

DELO
PRESS OPERATORICA
 Izkušnja ni potrebna; za likanje srajc; mora biti visoka najmanj 5' 6"; stalno delo; začetna plača 70c na uro, ko je izučena lahko zasluži \$1. do \$1.10 na uro z plačo od komada. Peerless Laundry Co., 1443 E. 120 St., CE 0332.

Operatorica za lepotični parlor
 Izurjena; z znanjem na zapadni strani mesta.
 Plača in provizija.
BOulevard 5995

ŽENSKA
 dobi dobro službo pri družini na zapadni strani mesta; mora znati govoriti nekoliko angleščine; za snaženje in pomagati pri kuhi. Perico imamo uposleno. Želi se priporočila. Plača \$25.
AC 6566

DVOJICA
 dobi delo na posestvu; ženska mora biti dobra kuharica; mož mora biti zmožen dela znotraj in zunaj ter znati šofirati. Električni stroj za pomivanje posode. Morata imeti rada otroke. Pokličite
Chagrin Falls 7462

Splošna hišna dela in kuharica
 ženska srednjih let, poštena in zanesljiva dobi dobro službo. Vsi električni pripomočki za perilo. Prijazen, miren dom. 25 minut od Square. Pokličite
Chagrin Falls 8521

TRGOVINE NAPRODAJ

GROCERIJA IN MESNICA
 C 2 licenco za pijačo. Dobro založena; na prometnem prostoru. Se prodaja radi boleznih; z zidanim trgovskim poslopjem in 3 stanovanji. Tedenski promet, \$800. Lepa prilika za podjetnega trgovca. Cena \$21,500.
LAKELAND CO.
 15604 Waterloo Rd., KE 6681

Delikatesna trgovina
 dobro založena in opremljena. Ima C 2 licenco. Se vzame v zameno '47 ali '48 Sedan in nekaj gotovine.
12216 COOLEY AVE. OR 8390

Delikatesna trgovina
 S STANOVANJEM.
 Sladolec in grocerijske potrebščine.
 Za podrobnosti pokličite
BR 7747

MESNICA
 zmrznjena jedila in grocerijske potrebščine. Idealen prostor za delikatesno trgovino.
15649 BROADWAY tel. Montrose 72

Christianiana Lodge and Cottages
Edwardsburg, Michigan
 The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages each with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking.
 ALL SPORTS: Golf, dancing, tennis and shuffleboard, horseback riding, private beach, boating and fishing, indoor games. Cater to overnight guests.
 Located in Christianiana Lake in a grove of large trees, 100 acres of private playground on U. S. 112.
 Write for folder

Christianiana Lodge
DOMINIK KRASOVEC, Prop.
 Phone: 9126 F 5
 P. O. Edwardsburg, Mich.

"Society načrt"
 vam pomaga hraniti!

Pridite. Poučite se o 3-vrstnem načrtu, ki vam bo pomagal graditi hranilno vlogo, ali pa pišite za

PROSTO KNJIŽICO
 s podatki te osebne posluže.

Zavarovalnina
 proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA **DANIEL STAKICH**
 AGENTURA
 15813 WATERLOO RD. KE 1934

PROSTO parkanje
 ko ste v bančnem uradu, zadaj poslojpa, 127 Public Square

Članica Federal Deposit Insurance Corporation

NAZNANILO!
 Vsem Slovincem naznanjamo, da smo prevzeli od George Putricha

DELIKATESNO TRGOVINO
 na 15508 HOLMES AVE.

Postregli bomo vedno prijazno naše odjemalce s sladoledom (ice cream), cigarami, cigaretami, grocerijo in raznim mesom za sendviče.
 Se priporočamo za naklonjenost.
JOE in JENNIE PRIMC

NAZNANILO!
 Vsem Slovincem naznanjamo, da smo prevzeli od George Putricha

Za Veliko noč!

Imamo doma soljeno in prekajeno meso, kot: šunke, zelodce, klobase, plečeta. Sprejemamo tudi naročila po pošti izven mesta. Mi garantiramo vse naše meso in ga dovažamo na dom.

V zalogi imamo tudi popolno zalogo svežega mesa in grocerijo, vse najboljše kakovosti in po zmernih cenah.

HOLMES AVE. MARKET
 15638 Holmes Ave. LI 8139
 (PREJ ASSEG MARKET)

POŠILJANJE MOKE in PAKETOV za živežem v Jugoslavijo

Od zdaj naprej pošiljamo moko v Jugoslavijo po dveh cenah, dajajoč s tem na razpolago pošiljateljem, da pošiljejo svojem moko s plačano dostavo do Reke ali pa do MESTA PREJEMNIKA (do hiše).

CENE MOKE SO:

1) **VREČO BELE MOKE 100 funtov** pošljemo za \$9
 Prevoz do REKE in ZAVAROVANJE za polno izgubo (total loss) do mesta prejemanja je uračunano v gornji ceni. Prejemnik mora v tem slučaju sam plačati stroške prevoza od Reke do svojega bivališča.

2) **VREČO BELE MOKE 100 ft.** pošljemo za \$12
 V tej ceni so uračunani vsi stroški za zavarovanje proti polni izgubi (total loss), kot tudi stroški prevoza od Reke do NASLOVA PREJEMNIKA kjerkoli v Jugoslaviji, tako ne bo prejemalec plačal nobenih stroškov ko prejme moko.

Naša moka, ki jo dobivamo od poznane firme "GENERAL MILL," je prvovrstne kvalitete, vsebujoča visoko količino proteina, najmanj 13 1/2%.

STANDARD PAKETI za naročitelje naših NOVIH Standard paketov, vprašajte za cenik in naročilne liste (Order Forms). Dostava moke in Standard paketov je garantirana. V slučaju izgube pošiljke, vrnemo denar.

PO OBEH CENAH POŠLJEMO ISTO KVALITETO MOKE, KATERA JE SEDAJ PAKIRANA V IZREDNO MOČNE VREČE (OSNABERG BAGS) ZA IZVOZ.

Ena oseba lahko pošlje z isto ladjo največ PET VREČ MOKE in to na pet različnih oseb v Jugoslaviji.

Opozarjamo, da postane vse blago po naročbi Vaša last, dotim smo mi samo posredovalci med pošiljateljem in tukajšnjimi oblastmi. Ček in Money Orders naj se glase na "DOBROVOLJNI ODBOR."

URADNE URE: Vsak dan od 9. zjutraj do 5. zvečer. V nedeljo in ponedeljek je urad zaprt.

DOBROVOLJNI ODBOR
 245 WEST 18th ST. NEW YORK 11, N. Y.
 Telefon: WAtkins 4-9016

Ob priliki naše 25-letnice

OBSTOJA NAŠE TRGOVINE, VAM NUDIMO TE POSEBNE CENE:

OCCIDENT MOKA, 24 1/2 funtov	1.95
DIAMOND JEDRCA, funt	.89
DOMINO SLADKOR, 5 funtov	.47
RIŽ, bel, dolg, 3 funte	.35
SALMON, velike	.43
TOMATO JUHA, 3 kante	.17
JELLO, vse vrste, 4 za	.29
TELEČJA PEČENKA, funt	.39
PORK STEAK, funt	.49
COTTAGE ŠUNKE, funt	.75

Finii ŽELOCI in KLOBASE iz najboljšega mesa, funt .65

KUPITE TA TEDEN KER JE ZALOGA ŠE VELIKA
 Vesele velikonočne praznike želi vsem

LOUIS OSWALD
 17205 GROVEWOOD AVE. IV 7618